

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Лідерство у публічній сфері»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	281 Публічне управління та адміністрування
Тип і назва освітньої програми	ОПП Місцеве самоврядування
Курс, семестр	2 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3 Загальна кількість годин – 90 год, із яких: лекцій – 16 год., практичних – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> доктор економічних наук, професор Дорофєєв О.В. <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4). <i>e-mail:</i> olexandr.dorofeev@pdaa.edu.ua, <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/dorofeyevoleksandr-viktorovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: «Економічна теорія», «Історія та культура України», «Філософія».
Компетентності	ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним; ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; ЗК07. Здатність планувати та управляти часом; ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). ФК01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. ФК02. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. ФК03. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки. ФК13. Здатність до вироблення політики розвитку територіальних громад, налагодження їх співпраці.

Результати навчання	ПРН07. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя/активної громадянської позиції; ПРН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції; ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування; ПРН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у поєднанні з низкою соціальних навичок, а саме здатністю: – виявляти, ставити та вирішувати проблеми; – брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах; – працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером; – діяти соціально відповідально та свідомо; – діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
ознайомлення із сучасними підходами та принципами лідерства, що скеровують управлінську діяльність та зумовлюють її ефективність у публічній сфері, а також основними характеристиками лідерства як компетенції керівників в контексті найкращих практик управління людськими ресурсами та орієнтації на результати, в тому числі, з огляду на забезпечення сприятливих умов праці, індивідуального й організаційного розвитку та навчання, ведення змін тощо	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Поняття та сутність лідерства Тема 2. Розвиток лідерства у публічній сфері Тема 3. Стилi лідерства в публічному управлінні та правила етичної взаємодії лідера і послідовників Тема 4. Сучасні концепції політичного лідерства Тема 5. Мистецтво ведення змін в організаціях публічної сфери Тема 6. Взаємодія із засобами масової інформації Тема 7. Гендерні аспекти прояву лідерства в організаціях публічної сфери Тема 8. Лідери нового покоління	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда; наочні методи: ілюстрування; демонстрування; практичні методи: вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді; <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації. <i>Інноваційні та інтерактивні методи навчання:</i> інтерактивні методи: дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій, кейс-метод, мозковий штурм; комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, підготовка презентацій завдань самостійна робота. <i>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</i> методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь; методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, творчі завдання.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до Силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
– щодо термінів виконання та перескладання	здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.
– щодо академічної доброчесності	виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час практичних занять заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Нормативно-правові акти стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist).
– щодо відвідування занять	не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти мають приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.
– щодо зарахування результатів неформальної \ неформальної освіти	Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни. Пропоновані онлайн ресурси наведені в розділі силабусу «Рекомендовані джерела інформації».
– щодо оскарження результатів оцінювання	Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти

	регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основна:	
1. Викладання лідерства для посадових осіб та представників місцевого самоврядування: сутність, виклики, перспективи: матеріали Всеукраїнського круглого столу (Київ, 15 квітня 2015 року) / за заг. ред. В.А. Гошовської, Л.А. Пашко, А.К. Гука. Харків : Фактор, 2015. 88 с. 2. Василевська Т.Е., Саламатов В.О., Марушевський Г.Б. Етика державного управління : підручник / за заг. ред. Т.Е. Василевської. Київ : НАДУ, 2015. 204 с. 3. Розвиток лідерства / Л. Бізо та ін. ; за заг. ред. І. Ібрагімової. Київ : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с. 4. Орлів М. С. Розвиток лідерського потенціалу керівника сфери державного управління : навчальний посібник. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2017. 40 с. 5. Татенко В.О. ЛІДЕР XXI / LIDER XXI. Соціально-психологічні студії. Київ : Видавничий дім «КОРПОРАЦІЯ», 2004. 182 с.	
Допоміжна:	
1. Бойко О. Види токсичних військових лідерів. <i>Enigma.ua</i> – веб-сайт. URL: https://enigma.ua/articles/vidi-toksichnikh-viysbkovikh-lideriv 2. Бойко О. Токсичні військові лідери як небезпека «оптимізації» і «трансформації» армії. <i>ПЕТРО ІМАЗЕПА</i> : веб-сайт. URL: http://surl.li/maufr 3. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К.В. Таранюк, Я.В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с. 4. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. 5. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.) : навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 277 с. 6. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ – початок ХХІ ст.) : навчальний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2016. 375 с. 7. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. №889-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text 8. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. №1700-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text 9. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02 травня 2023 р. №3077-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text 10. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text 11. Секунова Ю.В., Товкун І.І. Політичне лідерство в Україні: жіночий аспект. <i>Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки</i> . 2019. № 4. Том 30 (69). С. 69-73. 12. Формування сучасної моделі лідера в публічному управлінні / О.В. Дорофєєв та ін. <i>Slovak international scientific journal</i> . 2020. № 46. VOL.2. Р. 67-70. URL: http://surl.li/mauhz	
Інформаційні ресурси:	
1. <i>Децентралізація</i> : веб-сайт. URL: https://decentralization.gov.ua/ 2. Офіційне інтернет-представництво Президента України : веб-сайт. URL: https://www.president.gov.ua/ 3. <i>Офіційний портал Верховної Ради України</i> : веб-сайт. URL: https://www.rada.gov.ua/	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування, протокол № 2 від 03 вересня 2024 року.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Денна форма навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	контрольне опитування	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Поняття та сутність лідерства	-	-	2	2
Тема 2. Розвиток лідерства у публічній сфері	5	2	3	10
Тема 3. Стилї лідерства в публічному управлінні та правила етичної взаємодії лідера і послідовників	5	1	3	9
Тема 4. Сучасні концепції політичного лідерства	6	1	4	11
Тема 5. Мистецтво ведення змін в організаціях публічної сфери	6	2	4	12
Тема 6. Взаємодія із засобами масової інформації	6	2	4	12
Тема 7. Гендерні аспекти прояву лідерства в організаціях публічної сфери	6	2	4	12
Тема 8. Лідери нового покоління	6	2	4	12
Екзамен				20
Разом	40	12	28	100

4* – студент обов'язково виконує по програмному результату навчання за будь-якою темою на вибір презентацію

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
3-4	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.</i>
1-2	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.</i>
0-0,5	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.</i>

Шкала та критерії контрольного опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1,5-2	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.</i>
1-1,4	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких</i>

	наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.
0,5-0,9	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.
0-0,4	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	<i>Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.
3	<i>Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.
2	<i>Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.
0-1	<i>Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</i> Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.